

KIRJANPITO 22C00100

Luento 9b: Oman pääoman riittävyys

OMAN PÄÄOMAN MÄÄRÄ JA RIITTÄVYYS

- Osakeyhtiön osakkaiden vastuu yhtiön velvoitteista rajoittuu sijoitetun oman pääoman määrään.
- OYL:ssa on mm. velkojien suojaksi asetettu vaatimuksia:
 - Yhtiön osakepääoman määrästä
 - Maksukyvyn säilyttämisestä voitonjaossa
 - Yhtiön oman pääoman riittävydestä.

OMAN PÄÄOMAN MÄÄRÄ JA RIITTÄVYYS

- Vähimmäisosakepääoma (OYL 1:3§):
 - Yksityinen osakeyhtiö (oy) 2 500 euroa
 - Julkinen osakeyhtiö (oyj) 80 000 euroa.
- Maksukykyisyys (OYL 13:2§):
 - Varoja ei saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden.
- Oman pääoman riittävyys (OYL 20:23§) :
 - Negatiivinen oman pääoma?

OMA PÄÄOMA (OYL 8:1 § , KPA 1:6 § , Kila 2006):

Osakepääoma

Osakepääoma 0,00

Osakepääoman korotus 0,00 0,00

Ylikurssirahasto 0,00

Arvonkorotusrahasto 0,00

Käyvän arvon rahasto 0,00

Uudelleenarvostusrahasto 0,00

Vararahasto 0,00

Muut rahastot

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 0,00

Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 0,00

Muut rahastot 0,00 0,00

Edellisten tilikausien voitto (tappio) 0,00

Tilikauden voitto (tappio) 0,00

YHTIÖN VAROJEN VÄHENTYMINEN (OYL 20:23.1 §)

- Oma pääoma on < 0 :
 - Jos hallitus havaitsee, että yhtiön oma pääoma on negatiivinen, hallituksen on viipymättä tehtävä osakepääoman menettämistä rekisteri-ilmoitus kaupparekisteriin
 - Rekisterimerkintä voidaan poistaa ilmoituksella, kun (tilintarkastajien tarkastaman) taseen ja laskelman mukaan yhtiön oma pääoma on yli puolet osakepääomasta.

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN RIITTÄVYYDESTÄ (OYL 20:23.2§)

- Laskelmassa oman pääoman riittävydestä:
 - Pääomalaina luetaan omaksi pääomaksi
 - Oman pääoman lisäyksiksi otetaan huomioon:
 - Poistoero ja verotusperusteiset varaukset
 - Omaisuuden todennäköisen luovutushinnan ja kirjanpitoarvon erotus
 - Oman pääoman lisäyksissä on noudatettava erityistä varovaisuutta ja niistä on annettava perusteltu selvitys toimintakertomuksessa tai taseen liitetietona.

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN RIITTÄVYYDESTÄ (OYL 20:23.2§)

- Laskelma oman pääoman riittävydestä:
 - Taseen osoittama oma pääoma
 - + Pääomalaina
 - + Poistoero
 - + Verotusperusteiset varaukset
 - + Omaisuuden todennäköisen luovutushinnan ja kirjanpitoarvon erotus
 - Eriyisestä varovaisuudesta johtuvat erät
 - = Oikaistu oma pääoma
 - < 0, rekisteri-ilmoitus
 - > ½ osakepääomasta, rekisteri-ilmoitus voidaan poistaa

JULKISEN YHTIÖN VAROJEN VÄHENTYMINEN (OYL 20:23.3§)

- Julkisen yhtiön oma pääoma $< 1/2$ osakepääomasta:
 - Jos julkisen osakeyhtiön hallitus havaitsee, että yhtiön oma pääoma on alle puolet osakepääomasta, hallituksen on viipymättä laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus yhtiön taloudellisen tilanteen selvittämiseksi
 - Jos yhtiön oma pääoma on taseen mukaan alle puolet osakepääomasta, hallituksen on viipymättä kutsuttava yhtiökokous koolle päättämään toimenpiteistä yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämiseksi
 - Yhtiökokous on pidettävä 3 kk:n kuluessa tilinpäätöksen laatimisesta.

TALOUDELLISEN TILANTEEN TERVEHDYTTÄMINEN

- Oman pääoman määrää kasvattaa mm.:
 - Voitollinen liiketoiminta
 - Osakepääoman korotus
 - Sijoitus vapaan oman pääoman rahastoon
 - Arvonkorotus
 - Pääomalaina
 - Konserniavustus
 - Akordi, eli velkojen anteeksisaaminen.
- Oman pääoman ja osakepääoma suhdetta voidaan muuttaa myös osakepääomaa alentamalla.

PÄÄOMALAINA (OYL 12:1-2§)

- Vieraan pääoman rahoitusta.
- Lainan ehdot muistuttavat omaa pääomaa, mm.:
 - Pääoma ja korko saadaan maksaa selvitystilassa ja konkurssissa vain kaikkien muiden velkojen jälkeen
 - Pääoma saadaan palauttaa ja korko maksaa vain, jos vapaata omaa pääomaa on riittävästi
 - Velkojan suostumuksella pääomalaina voidaan:
 - Käyttää osakepääoman korotukseen
 - Muuntaa sijoitetuksi vapaaksi omaksi pääomaksi
 - Käyttää tappion kattamiseen
 - Sopimus pääomalainasta tehtävä kirjallisesti.

PÄÄOMALAINA (KPL 5:5c§)

- Pääomalaina KPL 5:5c§ :
 - Saadaan merkitä omaan pääomaan erilliseksi eräksi
 - Pääomalaina, jota osakeyhtiö tai osuuskunta pitää ehdoiltaan IAS/IFRS standardien mukaisesti oman pääoman luonteisena:
 - Takaisinmaksun takasijaisuus
 - Eräpäivättömyys
 - Korko vain, jos myös mahdollisuus osingonmaksuun
 - Muussa tapauksessa laina merkitään vieraaseen pääomaan.
 - HE: Tilinpäätökseen merkitsemispaikalla ei ole tarkoitettu olevan vaikutuksia verokäsittelyyn.

Aalto-yliopisto
Kauppakorkeakoulu

YRITYSSANEERAUSLAKI

- Pyritään luomaan edellytykset elinkelpoisten yritysten saneeraukselle tarpeettomien konkurssien välttämiseksi.
- Velkojen ja liiketoiminnan saneeraus.
- Hakemus saneerausmenettelyn aloittamisesta yhtiökokouksen päätöksellä. (OYL 20:24§)